

BRASSÓI LAPOK

Főzerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HIRDETÉSEKET	BUKARESTBEN:
3 LEI	Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52	Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60	BRAȘOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség /7. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI

X. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. július 2. (Szerda)

147. SZÁM

Bátor férfiu

Goldis László. Szót mert emelni a kamrában az igazság mellett. Meg merte mondani, hogy az iskolai reformjavaslat jogtalan, méltatlan. Szembe merte állítani a multat a jellel, a ma kötelességét a tegnappal, a jövő javára.

Egy ellenzéki képviselő, aki érzi, hogy nemcsak a kormányt kell támadni, hanem a nemzeti kisebbségek jogát is védenie. Nemcsak párt- és érdekpolitikát kell követni, hanem egyetemes öröktelen erkölcsi politikát is.

Goldis tiltakozott az Apponyi-féle rendszer ellen, amit a nemzetiségek megsemmisítésére szolgáló törekvésnek hitt.

De mi az Apponyi-féle törvény az Ardelescuéhoz képest? Mi volt a magyar kulturpolitika a román kormány mai kulturpolitikájához képest?

A magyar parlament egykori román tagjai ismerhetik legjobban a különbséget. Maniu, Vajda, Goldis, Pop Csicsó, Vlăd és mások. Akiik többben voltak, mint választott magyar képviselők a Bukaresti kamarában. Aki ott szabadabban is érezhették magukat és a románok is szívesen hallgattak.

Nekik tudniuk kell, hogy szabadságviség dolgában ég és föld a különbség a tegnapi Budapestje és a ma Bukarestje, a magyarországi románok tegnapai sérelmei és a romániai magyarok mai sérelmei között.

A sovén Apponyi sem bántotta a román egyházak iskolafenntartó jogát. Kongruát adott a lelkészeknek, állampolgáryt a tanítóknak, tanároknak. Nem zárt be iskolákat, nem zaklatott örült rendeltetkeket és egymás hegyén-hátán jelentkező inspektorokkal. Nem forgatta fel az iskolák tanrendjét, nem hajszolta vizsgákra a tanárokat, nem rontta ki felvonulásokra a román diákságot, nem bolondított farszított, keszgetett, rágalmozott és lődözött román egyházfőket. Még a magyar nyelvű tanítást követelő törvénye is, ami nem volt helyes, csak századrésze annak, amire Ardelescu törvénye és rendletei a romániai magyar felekezeti iskolákat kényszerít.

Goldis képviselő is csal ennek tudatában szólalhatott fel. Ezt kellett éreznie, mikor a kisebbségeket sújtó agresszív támadás ellen tiltakozott. S ha az volt is az indoklása, hogy a székely sziget elvész a román tengerben, tehát nem veszedelmis, mégis csak a lelkiismeret állította sörömpöbá. A lelkiismeret, hogy a kormánypolitikának, s a magyarsággal való bánásmódnak nem szabad egy nagy hazugságon, egy nagy ellenmondáson, egy nagy erőszakon felépülnie.

Az a fájdalmas csupán, hogy a lelkiismeret csak olyan keveseknél, olyan ritkán, s olyan szervezetlenül szólal meg. Holott nemcsak egyeseknek nemcsak kivételes alkalmakon, hanem pártoknak és tömegeknek valamennyi alkalommal szembe kellene szállniuk a nagy hazugság rendszerével, mintna a kormány liberálisan bannék a nemzeti kisebbségekkel, s mintha az egykori magyar nemzetiségi politika rosszabb, üldözőbb, brutálisabb lett volna a mostaninál.

Goldis nagyon megdöcösi a szászokat és számukra különös kiméletet kér. Nincs kifogásunk ellen. Adjának meg nekik mindent, amire joguk és szükségük van. Akkor mi is meg fogjuk majd kapni, amire jogunk és szükségünk van.

juk majd kapni, amire jogunk és szükségünk van.

De kérdezzék meg, pártatlan bírálként, éppen a szászokat, melyik éra volt nemzetiségi szempontból szabadabb, méltányosabb, igazságosabb? Ők majd megmondják. Ők legjobban érzik és szenvedik a különbséget. Ők egy világot veszítettek a változással, s minden nap új meg új csalódás forrása, számukra.

Megszavazták a népiskolai törvényjavaslatot

A magyar egyházak eredménytelen tiltakozása a rombolás szelleme ellen

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, június 30. Sándor József képviselő szombati kamarai beszéde kapcsán előterjesztette az erdélyi román káth. református és unitárius egyházak tiltakozását is az iskolai reform ellen.

A tiltakozás ép úgy a magyarság véres sérelmeit tárja fel, mint a magyar képviselő beszéde, amelynek meg tartására Sándor József csak hosszas tárgyalások után tudta kieroszakolni az alkalmat, közvetlenül a vita kezdése előtt. Csak úgy tudta kieszközölni, hogy felszólalhasson az ellen a végzetes csapás ellen, melyet Anghelescu népiskolai reformja a magyar felekezeti iskolákra mért és amely vég eredményében ezeknek az iskoláknak vagy a megsemmisítését, vagy a teljes denacionalizálását idézik elő.

Anghelescu miniszter természetesen nem vette tudomásul a tiltakozást, sőt jogfosztó reformját a magyar éra szel lemének hamis beállításával iparkodott erősíteni.

Együttal azonban — bizonyára nem jószántából — hozzájárult bizonyos módosításokhoz, melyek javaslata kiméletlen rendelkezéseim némileg enyhítettek.

A módosítások legfontosabbja az, hogy míg az eredeti szakasz szerint a kormány a kisebbségektől lakott területeken az illető lakosság nyelvén tanító népiskolákat állíthat fel, addig a módosítás imperative akként rendelkezik, hogy a kormány ilyen iskolákat köteles felállítani.

Ismerve azonban a közoktatásügyi miniszter mentalitását, a módosítások értékét csak kevésre szabad taksálnunk és a fennmaradt sérelmeket sokkal súlyosabbnak kell ítélnünk, mint amennyire kedvezőek a nehezen kikényszerített könnyítések.

Hasonló megítélés alá esik az a látszólagos kedvezés is, hogy a középiskolai törvényjavaslat öszi tárgyalása előtt a miniszter meghallgatja a magyar egyházak főhatóságainak véleményét is. Meghallgatja, de nem fogja méltányolni, mint ahogy eddig is cselekedte.

Sándor József beszéde elején az előző szónok Jorga Miklós felszólalására reflektál, aki a kisebbségi érdekek rokon-szenves módon beszélt, majd kifogásolja, hogy a közoktatásügyi miniszter e nagyfontosságú javaslatot a kisebbségi egyházak fejeivel ankéntszerűleg meg nem tárgyalta s azt a hitvallásos, községi, egyesületi és magániskoláktól külön, csak mint az állam iskoláit s nem mint szerves egészet dolgozta fel.

Majd éles bírálat alá véve a hivatalos felfogást, alapos és gondos történelmi visszatekintéssel kimutatja, hogy a magyar országi iskoláztatás rendszere a királyság

S ha még az erdélyi román nép nagyrésze is csalódottnak érzi magát?

Ime a bátorság szüksége, hogy a jog és szabadság érzői szoros falankszba tömörüljenek egy jobb szellem, egy szerencsésebb kormányzás, egy boldogabb élet javára.

Nagyromániát meg kell váltani a hazugságok végzetes átkától.

—

alapítása, vagyis Szent István óta alapjában véve mindig egyházi és társadalmi és nem állami jellegű volt, ami a magyar nemzet alapjában véve vallásos természetéből folyt, így létesültek a magyar iskolák nyomán a nemzeti felekezeti iskolák is.

Részletesen ismertette Sándor József az erdélyi római katolikus református és evangélikus egyházak, továbbá a zsidók történelmi autonóm jogait is, melyek a legliberálisabb intézkedéseket mutatták fel, míg ma mindennek éppen az ellenkezőjével találkozunk.

Nem lehet, mondta Sándor József, hogy a gyulafehérvári határozatok ki-befelé csak félrevezetés, a békeszerződés rendelkezései a váltakozó román kormányok belügye és Wilson elvei csak egy modern antrikrisztus és sarlatán tanai maradjanak!

Beszélt ezután a szászvárosi ref. Kun-kollégium sorsáról, melyet az állam ei akar venni, mert az 1.500.000 arany Kérteku tanintézetekhez ajándékképpen a magyar állam is adott 170 ezeret, holott az iskola tulajdonjoga határozottan fenntartott. Kimutatja, hogy így a román állam az általa netán adott segélyek folytán a további kisebbségi iskolákat is elveheti, a mivel szemben általában csak egy gyógyszer maradhatna fenn, az, ha a szegény magyar tanintézet kapott kegyadományt a román államnak készpénzben visszafizethetné. Tiltakozik ez eljárás, valamint a bukaresti ref. egyház épületeinek elvétele ellen is, ahol a magyar államnak egy fillére sincs.

Ezután az erdélyi római katolikus, református és unitárius egyházi főhatóságok nevében és megbízásából amihez a Királyhágon tuli nép, egyház és a Magyar Párt is hozzájárul a következő ünnepélyes tiltakozást olvassa fel.

»Az erdélyi római katolikus református és unitárius egyházak képviselő tanácsa, mint az e területen élő rom. kat. református és unitárius hívek alkotmányos képviselője, határozottan állást foglal a törvényjavaslat ellen, amely az országban levő rom. katolikus, református és unitárius népiskolákat megsemmisítéssel fenyegeti, azokban a népiskolákban pedig, melyek a javaslat törvénynevé válassa után még egyáltalán fennmaradnak, a saját népi kulturánk és anyanyelvünk ápolását annyira megszorítja, hogy nemes népnevelői feladatukat egyáltalán nem tölthetik be.

Az erdélyi rom. katolikus, református és unitárius egyházak igazgató tanácsa határozottan és erőiesen

tiltakozik a törvényjavaslat mind amaz intézkedései ellen, melyek a kisebbségi, felekezeti iskolaügy törvényes szabályozásának elébe vágnak és a nagy multu és nemes hivatást betöltő felekezeti nevelőintézetek szabad fejlődését és jövőjét megszorítják és veszélyeztetik, tiltakozik a kisebbségi állami népiskoláknak tanítókkal a tervezett módon való ellátása, a gyermekkeretek magyar nyelvének s általában magyar jellegének meg támadása, a községi iskola típus megszüntése, a tanító- és tanítónőképzés fenyegető államosítása és az állami népiskolák s oktatási intézetek fenntartási költségeinek a politikai községekre való háritása ellen.

Az erdélyi rom. kat., református és unitárius egyház a

magá népnevelő intézeteit a törvényjavaslat intézkedései által a legsúlyosabban fenyegetve látja.

E javaslatból kiáradó rombolás szelleme ellen fordul amaz erkölcsi erők elszántságával, melyet népi sajátosságában fenyegetett hívei egyhangu támogatásából merít és figyelmezteti a román népet és vezető államférfiakat amaz ünnepélyes ígéreteire és szerződésben vállalt kötelezettségeire, melyeket a nemzeti kisebbségek jogai elismerése iránti korszakos történelmi fordulatot jelző pillanatokban tett, illetőleg magára vállalt.

Egyidejűleg Sándor József a tiltakozásokat külön átnyújtotta három írásos kérvény alakjában is, melyeket az illető egyházi főhatóságok, számmal és pecséttel ellátva aláírtak és a kamara szabályai értelmében Sándor József mint benyújtó felüljegyzett, kérve azok szabályszerű kezelését és ellátását s az ülés felé fordultan hozzátéve, hogy: »E tiltakozásokhoz a szülők és az oktatás szabályai nevében, valamint az ártatlan gyermekek jogai alapján, a Magyar Párt, a romániai magyarság demokratikus és békás programmu, fogos és illetékes képviselője is csatlakozik, hozzáadva külön is a községi, egyesületi és magán magyar iskolákat is, a székelység számára biztosított autonóm nemzeti iskolák jogaival együtt.

Az éjjeli ülésen Garboviceanu Péter előadó záróbeszéddel élt és utána Anghelescu miniszter beszélt, hosszasan foglalkozva Sándor József beszédével is.

Elismerte, hogy a magyarok eléggé igyekeznek az iskoláikban a román nyelvet megtanulni,

de egészen hamisan idézte, hogy az 1868. évi magyar népoktatásügyi törvény szintén az állami iskolákat szabályozta, holott Sándor József a beszédében ép ellenkezőleg kimutatta, hogy e szerves törvény a hitvallásos, községi, társulati, magán és utolsó helyen az állami iskolákról beszél. A miniszter Apponyi gróf beszédeiből és rendeleteiből önkényesen kiszakított idézetek kel igyekezett a sovinizmus és a megtorlás érzelmeit felébreszteni.

töltő felekezeti nevelőintézetek szabad fejlődését és jövőjét megszorítják és veszélyeztetik, tiltakozik a kisebbségi állami népiskoláknak tanítókkal a tervezett módon való ellátása, a gyermekkeretek magyar nyelvének s általában magyar jellegének meg támadása, a községi iskola típus megszüntése, a tanító- és tanítónőképzés fenyegető államosítása és az állami népiskolák s oktatási intézetek fenntartási költségeinek a politikai községekre való háritása ellen.

Az erdélyi rom. kat., református és unitárius egyház a

magá népnevelő intézeteit a törvényjavaslat intézkedései által a legsúlyosabban fenyegetve látja.

E javaslatból kiáradó rombolás szelleme ellen fordul amaz erkölcsi erők elszántságával, melyet népi sajátosságában fenyegetett hívei egyhangu támogatásából merít és figyelmezteti a román népet és vezető államférfiakat amaz ünnepélyes ígéreteire és szerződésben vállalt kötelezettségeire, melyeket a nemzeti kisebbségek jogai elismerése iránti korszakos történelmi fordulatot jelző pillanatokban tett, illetőleg magára vállalt.

Egyidejűleg Sándor József a tiltakozásokat külön átnyújtotta három írásos kérvény alakjában is, melyeket az illető egyházi főhatóságok, számmal és pecséttel ellátva aláírtak és a kamara szabályai értelmében Sándor József mint benyújtó felüljegyzett, kérve azok szabályszerű kezelését és ellátását s az ülés felé fordultan hozzátéve, hogy: »E tiltakozásokhoz a szülők és az oktatás szabályai nevében, valamint az ártatlan gyermekek jogai alapján, a Magyar Párt, a romániai magyarság demokratikus és békás programmu, fogos és illetékes képviselője is csatlakozik, hozzáadva külön is a községi, egyesületi és magán magyar iskolákat is, a székelység számára biztosított autonóm nemzeti iskolák jogaival együtt.

Az éjjeli ülésen Garboviceanu Péter előadó záróbeszéddel élt és utána Anghelescu miniszter beszélt, hosszasan foglalkozva Sándor József beszédével is.

Elismerte, hogy a magyarok eléggé igyekeznek az iskoláikban a román nyelvet megtanulni,

de egészen hamisan idézte, hogy az 1868. évi magyar népoktatásügyi törvény szintén az állami iskolákat szabályozta, holott Sándor József a beszédében ép ellenkezőleg kimutatta, hogy e szerves törvény a hitvallásos, községi, társulati, magán és utolsó helyen az állami iskolákról beszél. A miniszter Apponyi gróf beszédeiből és rendeleteiből önkényesen kiszakított idézetek kel igyekezett a sovinizmus és a megtorlás érzelmeit felébreszteni.

Még mindig tárgyalnak

BUKAREST, június 30. A fuzió még mindig kísért, a nemzeti párti és parasztpárti korifeusok még mindig tárgyalnak, fuzió azonban nincs, bár az optimisták már szombat este várták létrejöttét. A tárgyalásokban még a mai nap sem hozott lényeges változást, pedig a kamara egyik termében hosszú értekezletet tartott Miha lache, Maniu, Vaida, Popovici Mihail, az értekezlet azonban újból csak eredmény nélkül végződött. Ennyi a mai nap fuzió kronikája.

A lej Záróban nyitáskor 2

A kamara ülései

Szombati ülés

BUKAREST, június 20. A kamara szombati éjszakai ülésének első szónoka Jorga Miklós volt, aki az állami oktatás reformjáról szóló törvényjavaslattal foglalkozva kitért a kisebbségi iskolák kérdésére is. Beszédében kategorikusan kijelentette, hogy a kisebbségek szűk séges iskoláit meg kell hagyni, mert gyarló dolog volna a román kormány részéről, ha a kisebbségeket iskoláin keresztül akarná gyengíteni. Utána Sándor József szólalt fel, akinek beszédével lapunk más helyén külön foglalkozunk.

A vasárnapi ülések

A vasárnap délutáni üléseken az elnökök: Jonescu Gunitius. A miniszterek közül Duca, Anghelescu, Franasovici, Brătianu, Vintile, Voitoianu és Seveanu vannak jelen.

A vasárnap délutáni ülésen az apró és jelentéktelen törvényjavaslatoknak egész tömegét szavazta meg a kamara, köztük azt is, amely külföldi tartozások rendezésére újabb három hónapi moratóriumot ad. Majd ratifikálta a bűnösök kiszolgáltatásáról és a határmenti megyék viszonyainak rendezéséről szóló magyar-román megállapodást. Ugyancsak ezen az ülésen mondotta el Joaniteanu képviselő a papírdrágaságról szóló interpellációját is. Az ülés vége felé kezdtek csak tárgyalni az állami oktatásról szóló törvényjavaslatot, amelyet a harminckilencedik szakaszig változatlanul elfogadtak. A vitának egyetlen szónoka Stefan Bogdan volt, aki követelte, hogy a kisebbségi iskolákban az oktatás nyelve a kisebbség nyelve legyen. A délutáni gyűlés fél nyolckor ért véget.

Az éjszakai ülésen Simionescu Barlad elnökölt, a miniszterek részéről Anghelescu, Duca, Tatarescu és Franasovici vannak jelen. Az éjszakai ülésen a hetvenkettedik szakasz jutottak el, s tizenkét órakor ért véget.

A hétfő délelőtti ülés

A kamara hétfő délelőtti ülésén, amely fél tíz órakor nyílt meg, a miniszterek közül Duca, Anghelescu és Mardarescu voltak jelen. Az állami oktatásról szóló javaslat szakaszonkénti tárgyalását befejezve, szavazásra került a sor, s annak eredménye szerint a javaslatot sok módosítással 96 szavazattal 1 ellenében a kamara elfogadta.

A leglényegesebb módosítás a kisebbségek állami oktatására vonatkozik, s a javaslat eredeti szövegével ellentétben imperatív módon írja elő, hogy a közoktatásügyi kormány köteles a kisebbségek lakta helyeken állami iskolákat létesíteni a kisebbségek oktatása céljából.

Az ülés további folyamán még a törvényjavaslatoknak egész sorozatát szavazta meg a kamara, köztük minden vita és módosítás nélkül a hadseregben történt előléptetések reformjáról szóló javaslatot.

Román lapszemle

Az Adeverul vasárnapi számának vezércikkében, »Hová vezet a törvénytelenység« cím alatt a következőket írja:

A törvényeknek a kormány által gyakorlatban és rendeletekben történő szakadatlan megsértése arra vezet, hogy végül még az egész lakosság megveti a törvények intézkedéseit. Amikor egy kormány hivatalnokait törvénytelenység elkövetésére biztatja, s így megöli a törvényességet, csak azért, hogy a parlamentben több támogatást nyerjen, olyankor csak egy új kormány segíthet, amely ezt a betegséget gyökerestül képes kiirtani. Nálunk a törvénytelenység és a visszaélés gyönyörűen virágzik. Minden botrány és minden visszaélés felfedése után beigérik az ugynevezett vizsgálatot, amely minden esetben eredmény nélkül végződik. Az Opinia című jassyi lap — mondja tovább az Adeverul — újabb ily szégyenletes eseményről számol be. Eszerint vannak tanárok és tanítók, akik tanulókat buktatnak, nem azért, mert a vizsgán nem felelnek meg, hanem azért, mert zsidók

és kisebbségek. Milyen lelkiületük lehet ezeknek a tanároknak, és mi lehet vége az így megbuktatott tanulóknak ben-sőjében? Milyen kisebbségi nemzedék növekszik fel így ezek után ebben az országban? Ez a szomorú jelenség az anarchia és törvénytelenység következménye, amely rohamos gyorsasággal terjed. Amíg nem érzik, nem tudják meg azt, hogy a törvény-törvény, akár jó, akár rossz, s az állam polgárainak első kötelessége, hogy azt respektálják, addig az anarchia útja nyitva áll. Nem a kommunizmus, nem az anarchizmus, nem a bolsevikiek fenyegetik ennek az államnak az existenciáját, hanem a törvénytelenység. A törvényesség sokkal inkább alapja az államnak, mint az igazság, s ha az állambiztonsági rendőrség az állam ellenségeit keresi, úgy szívesen szolgálunk azok címével. Az a kormány, amely törvényteleniséggel kezdte létét, törvénytelenységben folytatja életét, s megtűri a folyton terjedő törvényteleniséget, az a kormány nagy veszedelmet jelent az állam létezésére. Mindenekelőtt a törvényteleniséget kell kipusztítani. A történelem megtanított arra, hogy az ilyen kormány romlásba döntötte azt az országot, amelynek élére került.

Az Universul és az Auróra vitája mind élesebb lesz. Mindkét lap folytatja megkezdett támadásait, s a leg-

érdekesebb az egész vitában az, hogy mindkét lap ugyanazt a vádat dobja egymás szemébe: a német barátságot. Az Universul azzal vádolja Sterét, hogy a német megszállás alatt a német katonai parancsnokság Stere tudtával és beleegyezésével 1917. július 10-én tíz román ember ellen hozott árulás miatt halálos ítéletet. Ugyanekkor azonban szovjetbarátsággal is vádolja, s ki szeretné mutatni cikkében, hogy a caranista pártnak Stere által megalkotott programja tökéletes másolata a szovjetprogramnak, s hogy az Zinovjev segítségével készült. Sőt még tovább megy: amikor egész Románia meggyőződése az, hogy Bessarabia bir-toka Sterének köszönhető, az Universul most ezt a nimbuszt is le akarja rombolni és azt állítja, hogy Stere volt az, aki 1918-ban meg akarta akadályozni, hogy a román csapatok behatoljanak Bessarabiába, csak azért, hogy az az orosz szovjet kezén maradjon. — Az Auróra folytatja a Günther-cég szellőztetését, s Günthernek egy újabb jelentését közli, amely a következőképpen szól: »A szerződést az Univer-sullal megújítottuk, s eszerint a lap szerkesztése teljesen a mi rendelkezésünkre áll, s az kizárólag a mi hírszolgálatunk szolgálatában fog állni.« Az Auróra a további okiratok közlését még igéri.

Mikor vész el a román állampolgárság?

Újabb rendelet az összeírás ügyében

BRASSÓ, jun. 29. A belügyminis-terium a román állampolgárság megállapítása körül folyó munkálatok ügyében 51837 szám alatt június 19-i kelettel újabb rendeletet adott ki, amelynek egyes rendelkezései igen sok kétes esetre nézve adhatnak felvilágosítást. A rendelet csak most érkezett meg a brassói polgármesteri hivatalhoz és mivel azt az erdélyi sajtó megrövidítve és jórészt félremagyarázva közölte, szükségesnek látjuk az itt következő szó szerinti fordítás közlését:

A román állampolgárság (nationalitatea) megállapításáról szóló szabályzat alkalmazásában egyes hatóságok olyan értelmezés alapján jártak el, amely azt idézheti elő, hogy a jegyzékekbe nem vétetnek fel egyes olyan egyének, akik pedig a 2. szakasz alapján az ott felállított kategóriákba tartoznak, mivel rendelkeznek mindazokkal a feltételekkel, amelyek ahhoz szükségesek, hogy teljes joggal és minden formalitás nélkül elnyerjék a román állampolgárságot.

Mivel az ilyen kihagyásokat feltétlenül el kell kerülni, szíveskedjék az időközben már esetleg kiadott magyarázatokat a következő értelemben módosítani:

1. A román állampolgárság megállapításáról szóló szabályzat 2. szakasza meg-szabja azok kategóriáit, akik az állampolgárságot teljes joggal és minden formalitás nélkül elnyerik.

Ennek a szakasznak a tanulmányozása alapján meg lehet állapítani, hogy csak azok kötelesek opció-nyilatkozatot tenni a román állampolgárság megszerzése céljából, akik az V. pontban szerepelnek s akik a volt orosz birodalomnak és a Szerb-Horvát-Szlovén államnak, Cseh-Szlovákiának, Lengyelországnak, Olaszországnak, Ausztriának és Magyarországnak román nemzetiségű polgárai voltak.

Ebből következik, hogy az idegen nemzetiségű egyének nem kötelesek a román állampolgárság elnyerése céljából opció-nyilatkozatot tenni, sem ilyen nyilatkozatnak reájuk semmi haszna nincs. Ezek vagy elnyerték minden formalitás nélkül és teljes joggal a román állampolgárságot, amint azt a 2. szakasz 1, 2, 3, 4 vagy 6 pontja előírja, vagy idegen állampolgárok maradtak és nem szerezhették meg másként a román állampolgárságot, mint az igazság-ügyminiszter útján, a törvény hetedik szakaszában foglalt honosítási eljárás feltételeit beteljesítve.

Gondoskodjék tehát a lakosságnak olyan felvilágosításáról, hogy a román állampolgárság megszerzése céljából nem kell opció-nyilatkozatot tenni, s hogy a belügyminiszter ilyeneket nem is fogad el

és amennyiben mégis beadnának, azokat nem intézi el.

II. Mint ismeretes, az egyesítés ideje óta mostanáig sokan tettek olyan írott nyilatkozatokat, vagy végrehajtottak olyan ténykedéseket, amelyeket a hatóságok úgy tekintettek, mint valamilyen idegen állampolgárság javára való optálást, illetve a román állampolgárságról való lemondást.

Ebben a tekintetben a 14. szakasz úgy rendelkezik, hogy »mindazok az optálások, vagy nyilatkozatok, amelyek 1924. február 24 előtt történtek, akár hivatalos formában, akár magánokirat alakjában, akár pedig egyszerűen olyan alakjában állnak, amelyekből kétségtelenül meg lehet állapítani az optálás szándékát, érvényben maradnak és a román állampolgárság elvesztését jelentik.«

Ez a határozat csak azokra vonatkozik, akik az egyesítés időpontjában osztrák, magyar, vagy orosz állampolgárok voltak s akik a román állampolgárságot teljes joggal és minden formalitás nélkül megszerzték és akik ezután lemondtak erről azért, hogy a volt osztrák-magyar monarchiának vagy Oroszország utódállamai-nak egyikében állampolgárságot szerezzenek.

Mindazonáltal ezekkel az egyénekek szemében a 14. szakasz rendelkezései csak akkor alkalmazhatók, ha az iratokból vagy a tényekből kétségtelenül megállapítható az optálás szándéka egy idegen állam javára.

Ennek megállapítása a 19. szakaszban kijelölt hatóságoknak, amelyekre ez bízva van, a legkényesebb feladatai közé tartozik.

Mindenáron el kell kerülni azt, hogy bárki is bekerülhessen a 14. szakasz hatálya alá, ha tényleg nem vesztette el a román állampolgárságot.

Hasonlóan a legnagyobb jóindulattal kell kezelni azoknak a családoknak az ügyét, amelyek román állampolgárok maradtak, bár egyes tagjaik (szülők, gyermekek stb.) elvesztették román állampolgárságukat a 14. szakasz értelmében.

Megjegyzendő, hogy a 14. szakasz rendelkezései nem alkalmazhatók a köve kezű esetekben:

a) azok, akik csak azért mondtak le román állampolgárságukról, hogy kivándoroljanak, ezzel még nem veszítették el román állampolgárságukat, sem azokat a jogokat, amelyek ebből az állampolgárságból folynak. Állampolgárságukat csak abban az esetben vesztenék el, ha idegen állampolgárságát megszereznék.

b) állampolgárságukat nem veszítik el azok, akik tévedésből optáltak valamely

utódállam javára anélkül, hogy erre joguk lett volna.

Például egyolt magyar polgár, aki 1918-ban jogszerű román állampolgárra lett, s aki később cseh-szlovák állam polgárságra optált, akirol megállapították, hogy nincs jogozt az állampolgárságot optálás útján megszerezni.

III. Az állampolgárok jegyzékeinek és listáinak minél tösebbeknek kell lenniök. Ebből a célból abba a rovatba, amely a családtagoknak a feljegyzésére szolgál, fel kell venni a üldői hatalom alatt álló minden családtagvát abban az esetben is, ha azok a közgben nem volnának jelen, hanem tanulmányi, üzleti vagy más ügyekben távol vannak.

Hasonlóan, házaládfő nincs jelen a közgben, család ellenben igen, akkor őt is fel kell ott enni családjának többi tagjaival együtt. (ak ha a család fő me-régóta vándorolt és állampolgársága l-tes, akkor lehet hagyni a jegyzékből családfőt, de ebn az esetben is me-marad a joga arra 63. szakasz 11. pontj értelmében, hogy később távollevőnek be-jegyezze).

IV. A 22. szasz értelmében mindenkit fel kell venni közsgégi jegyzékbe, aki ott lakik és a 2. szakaszban felsorolt kö-vetelményeknek felel.

V. Egyes városok és községekben az állampolgáro összeírása a népesedési iroda adatai alapján történik.

Mivel kétségtelen tudomásunk van arról, hogy ezeken a jegyzékekben román állampolgárokká szerepelnek olyanok is, akiknek nincs erejoguk, szükséges, hogy mindezekre az gyénekre nézve a legskrupulózusabban ajtassék végre az igazoltatás, még akkor is, ha azok olyan okmányokkal rendelkeznek, amelyek román állampolgári jukat igazolnák, vagy ha román utlevél kaptak volna már.

Mindezek z okmányok és iratok az 59. szakasz értelmében megsemmisítendők.

VI. Hasonlóan figyelemmel kell vizsgálni mindazoknak jog helyzetét, akik 1918 óta szereztek leg közégi illetőségüket december 1. utá, esetleg hallgatóságos mó-don.

Az előző tasítások ebben a tekintetben elég világosak.

Fransovic államtitkár,
Moldoa, ezérigazgató.

Rövid hírek mindenfelől

LONDO. A magyar kölcsönt szardán bocsátják ki. Az Egyesült Államokban jegyzendő tízmillió dollár értékű kölcsön-kötvények hszesztendők lesznek és hét és fél százakkal kamatoznak.

PRAGA. Benes külügyminiszter a magyar kölön ügyéről kijelentette, hogy az már a leggyobb részben rendezve van. Csehszlovákia tízmillió arany koronával járul a kölönhöz, ugyancsak nagyobb összeggel Ania, Franciaország és Itália is.

ROMA. engaziban a beuszulott forradalmáro-regularis las csapatok között súlyos arc folyt l. A beuszulottek közül a harolyamán hetvenkilencen ha-tak meg égen sokan megsebesültek. Olasz részt két tiszt és harminc katoná sebesült me súlyosan.

LONDO. A Reuter ügynökség je-lentése szent a londoni rendőrség kinyo-mozta, hog Angliából ezerkét száz darab géppuskát tartak Oroszországba csem-pészni.

LONDO. Az orosz-angol tárgyalá-sok holpona jutottak.

BERLIN. A német birodalmi elnök elhatározta, hog megkegyelmez azok-nak, akik a lührterületre nézve kiadott rendeleteket megsztették, kivéve a haza-áruolókat.

PÁRIS. Vmetország katonai ellenör-zése július tizenötödikén megkezdődik.

BUDAPEST. A magyar pénzügyi-miniszter az anykorona árfolyamát július hónapra 170 papirkoronában állapította meg.

PRAGA. kisantant konferenciája jú-lius tizenhenedikén kezdődik és három napig fog tartani.

UJBÓL MEGJELENT!!!
CSERMELY GYULA:

A MANTOVAI JÓSLAT

CMŰ REGÉNYE!!!
ÁRA 45.- LEI.

Magyar evangélikusok ünnepe

Az erdélyrészi ágostai evangélikus segélyegylet közgyűlése

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, június 30. A brassómezei ágostai h. evangélikus magyar esperesség erdélyrészi segélyegylete, melyet még 1855-ben alakítottak és amely ugyancsak alapjául, kiindulópontjául szolgált a magyar esperesség megalakulásának, e hó 29-én tartotta ideai közgyűlését Csernáfaluban, az evangélikus templomban.

A gyűlés istentiszteletet előzte meg, melyen Nikodémusz Károly hosszafalu-alszei lelkész mondott határozó ünnepi beszédet.

Tekintettel arra a szép és nemes célra, melyet ez a hetvenéves, közhasznú egyesület maga elé tűzött, sokkal nagyobb érdeklődésnek kellett volna mutatkoznia a közgyűlés iránt. A távolabbi egyházközségekből (Apáca, Krizba stb.) senkiségi jelent meg, s az egyecsoportban fekvő Négyfaluból és Háromfaluból is sokkal nagyobb számban jelenhettek volna meg a tagok és érdeklődők.

A százszáz Honterus-ünnepére más vármegyékből, sőt más országrészekből is átjöttek Brassóba. Hittestvérek. A magyar csángóság ezt a példát látva is nagyobb érdeklődéssel fordulhatna fel saját hitéleti és kulturális intézménye ünnepi alkalmát.

A segélyegylet közgyűlése és ünnepe a mérsékelt látogatottság ellenére jól sikerült, amiben főképpen a kiváló vezetőknek: Dávid Károly zajzoni ev. lelkésznek, mint világi elnöknek van. Az egyesület szerény tőkéje mellé a lelkészek hitvesei és más derék evangélikus nők tekintélyes összeget gyűjtöttek, annyira, hogy mióta a segélyegylet fennáll, nem osztottak ki oly nagyszámú segélyt, mint ezúttal. Nyolc tanuló részesítettek 300 lejtől 1500-ig terjedő segélyben. A segélyek kiosztása a templomban, a közgyűlés színe előtt történt meghatározó ünnepességgel.

A közgyűlés után közbéd volt Hosszúfaluban, a Szabó-féle vendéglő nagytermében, melyen mintegy hetvenen vettek részt kedélyes hangulatban — szép pohárköszöntőkkel fűszerezve az ebédet. Azután a Papp István-féle kertbe vonult a társaság itt tartotta meg az egyet nyári mulatságát.

Jó a magyar termés

BUDAPEST, jun. 30. A hivatalos vetésjelentés szerint tizenhét millió métermázsza búzatermés várható Magyarországon. A terméskülönbségek a gabonafélékben, káposztáknak és kerti veteményekben kedvezők. A viharos időjárás, amely Budapest körül s az ország nyugati részén jelentősebb károkat okozott, a gabonatermést különösebben nem befolyásolta.

A nagyváradi premontrei gimnázium ügye

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYVÁRAD, június 30. A premontrei gimnázium ismeretes ügyében dr. Czeglédi Miklós, a rendház jogi képviselője Bukarestben járt, hogy a Casatienel levő perben eljárjon. Dr. Czeglédi Bukarestből hazaérkezett s vele jött dr. Lázár Aurél képviselő, volt igazságügyi miniszter is, akit a közoktatásügyi miniszter megbízott azzal, hogy a rendház és gimnázium ügyében eljárjon.

Lázár Aurél, aki nagyváradi ember, már megkezdte tárgyalásait a renddel. Leeb Bertalan rendfőnököt táviratilag hívták haza Budapestre, hogy a tárgyalásokon résztvegyen.

Kérdést intéztünk ebben az ügyben dr. Lázár Aurélhoz, aki azt válaszolta, hogy a premontrei gimnázium ügyét kevésbé ismeri, mert annak idején, mikor az iskola nyilvánosság jogának megvonása, majd a betiltás és az épület lefoglalása történt, nem tartózkodott Nagyváradon. Epp ezért egyelőre nem nyilatkozhat, mert tárgyalásai ma még csak informatív jellegűek.

A tárgyalások, mivel Lázár Aurél a gimnázium növendéke volt, a legszívesebben modorban folynak és nemcsak az épület rekvirálására vonatkoznak, de a gimnázium nyilvánossági jogának megvonására is. Mivel Lázár Aurél sok jóakarat vetett a gimnázium ügyében, meg van az a remény, hogy a miniszter tőle olyan információkat kaphat, hogy a gimnázium ismét visszanyerheti tanítási jogát.

A belpolitika eseményei

A kisantant konferenciájának befejezése után Duca külügyminiszter Inculetz besszarabiai miniszterrel együtt hosszabb utazást tesz Besszarabiában.

A kormány tagjai ma délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak. Elhatározta a minisztertanács.

Fülöp szenátor a nyugdíjasokért

Sürgős interpellációk

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, június 30. Fülöp Béla dr. temesvári szenátor a szenátus egyik legutóbbi ülésén interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez és a közlekedésügyi miniszterhez, amelyben ecsetelve az erdélyi nyugdíjasok szomorú sorsát, a nyugdíjügy sürgős rendezését kérte.

Fülöp Béla interpellációjának szövege szövezerint a következő volt:

1.) Kérdelem a t. pénzügyminiszter urat, mivel indokolja azon eljárását, hogy miért nem részesültek a csatolt területen élő nyugdíjasok a 100, illetve 40 százalékos segélyösszegben és csak a regátbliek között lett a 160 millió lej felosztva?

2.) Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur ezt a segélyösszeget a csatolt területen élő nyugdíjasoknak is engedélyezni s ezt vizs szamenőleg 1923. január 1-től kifizettetni?

3.) Mivel indokolja azt az eljárást, melyet a segélyösszeg felosztásánál a regátbliek és a csatolt területen élő nyugdíjasoknál elkövetett?

4.) Belátja-e azt a visszás helyzetet, mely abból ered, hogy sem a nyugdíjakat, sem lakbérnyugdíjakat nem emelik, de a lakbér összegek emelését a háziuraknak engedélyezik? Miért nem emeli fel a lakbérnyugdíjakat is?

5.) Szándékozik-e a pénzügyminiszter ur az összes nyugdíjasoknak nyugdíját háromszorosan s a lakbér nyugdíjakat négyszeresen emelni, amikor be kell látnia, hogy a mai nyugdíj a csatolt területen élő nyugdíjasok megélhetésére nem elegendő.

6.) Mikor fogja a nyugdíjasok özvegyei részére a törvényes nyugdíjat kiutalni, miért nem intézik el a sok ezer kérvényt s hogyan vél felelni azért a nyomorért, melyben ezek az özvegyek és családjaik élnek?

Megegyezhetőknek tartja-e a miniszter ur az állam presztízsével mindezeket és ama mulasztás tényét, hogy nyugdíjba kü

Miért nem költözhet a magyar nemzetgyűlés a régi képviselőházba?

BUDAPEST, jun. 30. Magyarország pénzügyét a legnagyobb takarékoság jellemzi. A nemzetgyűlés költségelőirányzatánál kiszámították, hogy egy rendes ülés napoként hat millió papirkoronába kerül, a nyolcórás ülés pedig kilenc millióba. Homonnay képviselő azt indítványozta, hogy takarékoságból a régi képviselőházban gyűlésezzenek. Láng előadó válaszában kijelentette, hogy a gazdasági bizottság foglalkozott ezzel a tervvel, s arra az eredményre jutott, hogy a mostani költségek a régi parlamenti helyiség használatával mellett sem csökkennének, mert az új parlament épületének fenntartási költségei tovább is fennállának. A nemzetgyűlés a jelentést elfogadta.

Egy pohár tej egy emberélet

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYKAROLY, június 27. A szatmármegyei Mezőpetriben a napokban egy ötgyermekes családanya meggyilkolta egy disznóölő késsel az urát. Az áldozatot, Vónház Mihály mezőpetrii sváb földbirtokost és családját is jól ismerték Szatmármegyében. Tudták róla, hogy családjával a legnagyobb egyetértésben él és így érthető az a megdöbbentés, amit annak a híre okozott, hogy a felesége meggyilkolta.

Vónházék dúsgazdag emberek, akiket a faluban mindenki becsült. Vónház és felesége több mint husz esztendőre élnek együtt és becsületesen, tisztességesen felnevelték öt gyermeküket. A család harmóniáját hétfőn este egy végtetessé váló perpatvar za-

nács, hogy a parlament ülészakát a munkatársokra való tekintettel, négy nappal meghosszabbították.

Bratianu Jonel miniszterelnök a parlamenti ülészak befejezése után néhány megyét meg fog látogatni. A miniszterelnök huzamabb időt tölt Háromszék megyében.

dött tisztviselők nyugdíját még máig sem folyósították?

7.) Igaz-e az államvasuti igazgatóság-nak az az állítása, hogy a vasuti nyugdíjasok nyugdíjának kiutalása a pénzügyminiszter irtól függ, s ha igaz, miért nem fizetik ki a nyugdíjat 1923. augusztus 1-től december 31-ig, mikor az 1924. január 1-től járó nyugdíjakat már kifizették?

8.) Mikor nyernek ezek a sérelmek orvoslást s mily módon?

Interpellációjához még ezeket mondta Fülöp szenátor:

Ezen interpellációmál kérem sürgősen tekinteni, mert sok nyugdíjas lett a vázolt mulasztás áldozata, ezt az ügyet tehát nem szabad egy jogállamban ad grae cas calendas kitolni, vagy fölényes vállvonogatással elintézni, hanem az átvett területek mérhetetlen kincséhez és értékéhez képest egy jogállamhoz illő méltányos módon elintézni.

A közlekedésügyi miniszter urhoz pedig a következő interpellációt intézte:

1.) Van-e tudomása arról, hogy a temesvári vasuti igazgatóság által a vasutas nyugdíjasok részére nyugdíjazásuk alkalmával megállapított s 1922 július 1-ig tényleg kifizetett családi pótlék beszünttetett?

2.) Van-e tudomása arról, hogy e beszüntetés ellen a temesvári nyugdíjas szövetség részéről 1923 évi 1038—923 számmal, február 11-én, a miniszter urhoz felterjesztés tétellett és hogy ehhez további felterjesztés végett az Inalta Curte de Casatiehoz csatolt panasz mai napig sem küldetett be a Casatiehoz? Hajlandó-e a miniszter ur e panasznak az illetékes, semmitőlsekkhez leendő azonnali felterjesztését elrendelni és a mulasztást igazolni, miután a keresett igazság-szolgáltatást megakadályozni nem szabad.

3.) Van-e tudomása arról, hogy a temesvári vasuti igazgatóság a vasutasok nyugdíját 1923. augusztus 1-től december 31-ig még mindig nem fizette ki? Ki és mi ennek az oka, hajlandó-e soron kívül intézkedni, hogy nyomban kifizetessenek ezen nyugdíjak, melyekről az okmányokat maga a CFR igazgatósága állította ki, a mint kifizették azokat más igazgatóságok kerületében?

varta meg. A férj hazatért a nagykarolyi vásárról és otthon egy pohár edestejet kért feleségétől. Az asszony nem adott azonnal, ebből szóváltás keletkezett, amely azzal végződött, hogy

Vónházé felragadt az asztalról egy disznóölő kést, azzal férjének karjába, majd hasába szurt.

Vónház véresen zuhant le a padlóra. Az asszony csak akkor látta, hogy mit követett el, de segíteni már nem lehetett rajta. A szerencsétlen ember két napig haldoklott és csütörtökön reggel meghalt.

A szaniszlói csendőrség jelentést tett a gyilkosságról a nagykarolyi járásbírósnak és őrizetbe vette a gyilkos asszonyt.

A járásbírósnak dr. Bodoky járásbíró és Sinku jegyzőkönyvvezetőt küldte ki a vizsgálat megejtéséhez. A holttestet dr. Tamás György szaniszlói körorvos boncolta fel.

Ahogy engem ver az isten

Várady Aladár országzszerzte ismert dala. Moravetz-kiad s, minde itt kapható!

LEGJOBB MAGYAR ÉLCLAP!
KÉRJEN INGYEN MUTATVÁNYSZÁMOT!
TEMESVÁR, SZERB-UGCA 2.

HIREK

Kézrekerültek Cair György és Take Petrescu gyilkosai

Cair gyilkosait egy karkötőóra, Petrescuét egy elveszett zsebtárca árulta el.

Bukaresti tudósítónk telefonjelentése.

BUKAREST, június 30. A bukaresti rendőrségnek a szombatról vasárnapra virradó éjszakán végre sikerült kézrekeríteni azokat a gyilkosokat, akik az elmúlt héten Cair George író és Take Petrescu trafikost tették el alávaló módon láb alól. A két gyilkosságot két különféle banda tagjai követték el.

Hogyan fogták el Cair gyilkosait?

Szombaton késő délután a bukaresti rendőrprefekturán egy fiatal ember jelent meg, s egy karkötő órát mutatva fel, bejelentette, hogy azt egy Petre Novac nevű ember kínálta neki megvételre. Ugyanekkor Novac felajánlotta neki megvételre egy revolvert is. A rendőrség azonnal kétségtelenül megállapította, hogy a fiatalember által felmutatott karkötő óra ugyanaz, amely Cair George szobájából a gyilkosság éjszakáján eltűnt. Novacot azonnal elővették, aki bevallotta, hogy az órát egy Jon Munteanu (tovajnéven Markutz) nevű hivatásos belőrtől kapta értékesítés céljából.

A rendőrség eme értékes adat birtokában azonnal kiszállt a Novac által Munteanu lakásaként megjelölt helyre, s ott Munteanút a kertben üldögélve újságolvasás közben találták. Amikor a rendőrök a kertben megjelentek, Munteanu revolvert rántott, s ezt kiáltotta feléjük:

— Legalább kettőt a másvilágra küldök közületek.

A rendőröknek azonban sikerült lefegyverezni Munteanút, mielőtt még bárkinek is árthatott volna, s megkötötték. Még a helyszínén megmozdították, s megtalálták nála azt a revolvert és azokat a kulcsokat is, amelyek Cair lakásáról a gyilkosság éjszakáján eltűntek.

A gyilkos megnevezte bűntársát is hita Scutelnicu (tovajnéven Sobarul) kályhaszeged személyében. A rendőrség hamarosan őt is megtalálta egy korcsmában. Amikor a rendőrök felszólították, hogy kövesse őket, hidegvérrel kérdezte:

— Mit akartok tőlem?

A rendőrök erre revolvert fogtak reá, s Barlogeanu komisszár Cair revolverét felmutatva megkérdezte tőle:

— Ismered ezt a revolvert?

— Nem.

Erre a rendőrök bevezették a korcsmába a már megkötözött, s kívül várakozó Munteanút.

— De ezt az embert csak ismered?

— Kérdezte Barlogeanu.

Scutelnicu nem tagadott tovább, hanem követte a rendőröket.

A rendőrség azután mindketten töredelmes vallomást tettek, s részletesen elmondották, hogy miképpen gyilkolták meg Cair Georget. Scutelnicu Cair lakása közelében lakott, s gazdag embernek ismerte, s ezért határozták el, hogy ki fogják rabolni. Viaszgyertya fénye mellett másztak be a lakásba, s keresték a helyet, ahol Cair a pénzt tartotta. Cair közben felébredt, s riadtan kérdezte a betörőktől:

— Kik vagytok? Mit kerestek itt?

— s a revolveréhez nyúlt. Scutelnicu azonban hozzáróhant, kiütötte a revolvert a kezéből, Munteanu pedig Cairra vetette magát, s egy hegyes boxolóval tízenkét súlyos ütést mért az íróra, akit az ütések nyomán hamarosan kisen vedett. E pillanatban hármát ütött az óra, s arra gondolva, hogy hamarosan virradni fog, nem keresték tovább a pénzt, hanem a revolvert és Cair óráját és kulcsait magukhoz véve eltávoztak. Egy közelfekvő korcsmában megreggeliztek, azután elváltak, s azóta nem látták többé egymást.

A trafikos gyilkosai

A Buievardul Carolon pénteken este elővetett gyilkosság tettest is körülbelül ugyanebben az időben tartóztatta le a rendőrség. A tőzsdében, ahol annak tulajdonosát, Take Petrescut meggyilkolták, a rendőrség szombaton este újból helyszíni szemlét tartott, amelynek során az egyik asztal

alatt egy zsebtárcát találtak. A tárcában Stefan Hoiden névre szóló igazoló iratok voltak. Miután a rendőrségnek tudomása volt arról, hogy Petrescu ilyen nevű egyénrel semmiféle viszonyban sem állott, közfeltek volt a feltevés, hogy ez az ember lehetett a gyilkos. A rendőrség azonnal kivonult ama ház elé, amelyben Hoiden lakott, s amely híres apacstanya, s körülkerítette azt. Hoident nem találták ott, de ott találták bűntársát egy Novak nevű egyént, aki hamarosan bevallotta, hogy ő és Hoiden gyilkolták meg Take Petrescut. Közben hazaérkezett Hoiden is, aki azonban mit sem akart tudni a gyilkosságról, s azt hangoztatta, hogy a pénztárcát három nappal ezelőtt vesztette el, s a »rossz emberek« most odacsempésztek a trafikba, hogy ezzel ártsanak neki. A tagadással szemben más megoldás nem volt, mint az, hogy Novákkal szembesítették. Erre aztán Hoiden is megtört és vallott.

Lelahajtott fővel ismerte be a bűnt, s elmondotta, hogy nem volt pénzük, s elhatározták, hogy lopni fognak. Körülnéztek a városban, s Take Petrescu üzletét találták a legalkalmasabbnak arra, hogy pénzt kerítsenek. Egy alkalmas pillanatban, amikor úgy gondolták, hogy nyugodtan kirabolhatják a trafikost, s Hoiden egy doboz Cavalla cigarettát kért. Petrescu adott neki, Hoiden pedig azt mondva, hogy nincs pénze, behívta az üzletbe Novakot, s négy lejt kért tőle kölcsön. Amikor Novák már az üzlethelyiségben volt, Hoiden ököllel Petrescu halántékára ütött, azután zsebkendőt dugott a szájába, s megkötözte. Az áldozatot ott hagyta, s csak később az újságokból értesült arról, hogy meghalt.

Az üzletből hétezeröttszáz lejt vitték el. Nyugodtan elmentek egy bodegába, ott egy sört ittak, azután hazafelé menet a pénzen megosztottak.

Vasárnap délután a rendőrség a gyilkosokkal együtt kiszállt mindkét gyilkosságy színhelyére, ahol a lefolyt eseményeket rekonstruálták, s a gyilkosok újabb töredelmes vallomást tettek.

A gyilkosokat a mai nap folyamán átszállítják az ügyészségre.

— (Templomszentelés Korondon.) Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti Lélekemelő ünnepet ült Korond nagy községi katolikus közönsége a püspöki körut alkalmával. Új, monumentális templomát szentelte fel Majláth püspök fényes papi segédlettel. A 41 méter hosszú, 17 méter széles és 40 méter magas tornyú román stílusú templom Pápay Sándor stá-tusi mérnök tervei szerint, a jelenlegi plebános Hadnagy Mihály buzgólkodásából készült és Lobenschen József marosvásárhelyi építész mesteri munkáját dicséri. A felszentelést megelőző este kezdődött a szertartás, amikor is a püspök nagy kíséretével elvégezte a vértanúk vecsernyéjét a szent ereklyék előtt, melyeket a főoltáron helyeztek el. Másnap a püspök megszentelte kívül és belül a templom falait, felszentelte az oltárt, miközben a templom előtt várakozó híveknek Szabó Dénes atyhai plebános magyarázta a szertartás értelmét. A templomszentelést ünnepies püspöki mise követte, melynek végzésével Majláth püspök négyszáz hívő között kiosztotta a bérálás szentségét, majd betegeket látogatott s végül felkes-ovácó között távozott Parajdra, hogy apostoli körutját folytassa. Innen Szová-tára megy, majd Atyhán és Etéden át Bözödújfaluba, s e hó 30-án fejezi be hivatalos körutját.

— (A reformátusok majálisa.) Vasárnap tartották meg a brassói református iskolák, intézmények és egyesületek a múlt hétről (halasztott) majálisukat. Reggel nyolc órakor gyülekeztek a résztvevők és impozáns menetbe sorakoztak, mely a főtéren és Kapu-uccán át, festői képet nyújtva, fegyelmeezeten vonult ki a Honté-nyus-térre. Egyetlen alkalommal sem volt ilyen nagyszámú résztvevője a felvonulásnak és közönsége a majálisnak. Az idő egész délelőtt nagyon kedvező volt, de délután többször hullt az eső, időnként zivataros jelleggel. A közönség azonban így is kitűnően szórakozott és késő estig bőségesen kiaknázta ama számos, jól rendezett szórakoztatási alkalmat, mely számára kínálkozott.

— (Orvos kongresszus.) Az ez évi orvos-kongresszus július 6—8 között lesz Temesvárt. A kongresszus után kirándulások lesznek a közeli fürdőhelyekre köztük Buziásra. Mindazok az orvosok,

Emberölés, lólopás, gyermekgyilkosság

Négy törvényszéki tárgyalás

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, június 28. Mozgalmas napja volt ma a brassói kir. törvényszék büntetőtanácsának. A bírák elé négy bűnügy került, többek között egy szándékos emberölés büntette is, melyben a bíróság három évi sulyos börtönt szabott ki.

Ghircoias János és Vedleanu János bacsuni lakosok juhokkal kereskedtek. Üzleti ügyekből kifolyóan a két kereskedő többször összezdördült, míg a múlt év március 14-én egy korecsmi találkozás alkalmával végezettségé vált a civakodás. Ghircoias János a veszekedés hevében bicskát rántott és azzal úgy hasba szurta Vedleanut, hogy a szerencsétlen ember rövid idő múlva meghalt.

Szándékos emberölés büntetével vádolva állott a törvényszék előtt Ghircoias, akit bűnösnek mondott ki a bíróság és három évi sulyos börtönrre és polgári jogainak elvesztésére ítélték. A meggyilkolt hozzátartozóit polgári perre utasították. Ugy az ügyész, mint a védő felebbezték.

Lótolvaj cigányok.

Lungu G. Ilia, Lungu Savu, Lungu Ciorare és még tizenöt társát lólopással vádolták, Orlando Vasil gainari községi bírót pedig azzal, hogy marhacédulát állított ki a lopott lovakhoz. Mivel a bíróság a vádat beigazoltak látta Lungu Ilionát hat Savut és Ciorare nyolc hónapi börtönrre íté-

akik a kongresszuson részt óhajtanak venni, mielőbb jelentkezzenek a vármegyei főorvos hivatalában.

— (Lutheránusok gyűlése Szászrégenben.) Marosvásárhelyről jelentik: Tegnapi este folyt le a Gusztáv Adolf lutheránus egyesület szászrégeni tagozatának kerületi gyűlése, a melyen dr. Schuller Richárd szászrégeni esperes elnökölt. Az ünnepi gyűlést a lutheranus templomban tartották, a hol a vendégeket Bayer Fülöp üdvözölte. Majd a magyar lutheránusok képviselőiben Benkő László tolmácsolta híthű ragaszkodásukat az egyházhoz. Ezután felolvasták Breckner Vilmosnak Vizaknáról küldött megleghangu táviratát. Tóthfalussy József református esperes köszöntő beszéde után Maurer Róbert vajölai, Albert Gyula dedrádi, Klemens Albert batosi, Kondert János alsóidecsi lelkesek tartottak tanulságos, lélekemelő előadást. Délben hatszáz terítékes ebéd volt a Tornakerben. Ugyanott tartották meg a műsoros táncestélyt is, amely erkölcsileg, s anyagilag kitűnően sikerült.

— (Mihályi Béla táblai bíró halála.) Mihályi Béla, nyugdíjazott táblai bíró június 26-án Déván 86 éves korában örök nyugalomra tért. Mihályi Béla Székelyföldről származott Hunyadmegyébe, ahol apja a vajdahunyadi vár utolsó várnagya volt. Innen került a kolozsvári Táblához, ahol évtizedeken át a büntetőügyek referense volt. 1910-ben vonult vissza hivatalától Dévára, ahol birtokán gazdálkodott és a régi klasszikusok olvasásával szórakozott. Hajlott kora dacára utolsó napig teljesen birtokában volt szellemi képességének és élvezetesen szokta elmesélni a negyvennyolcas és a setét Bachkorszak élményeit. Általános tiszteletnek örvendett városszerte és ez impozáns módon nyilvánult meg temetésén is, amelyen az egész város értelmisége részt vett.

— (Gonosz tréfa miatt kettőtört pálya.) Már megemlékeztünk a pécsi orvostanhallgatók botrányos viselkedéséről, akik közül néhányan hullaboncolás közben a katolikus temetési szertartások kigunyolásán mulatoztak. Midőn a kegyeletstört botrány interpelláció következtében a kormány tudomására jutott, a közoktatásiügyi miniszter szigorú megtorlást helyezett kilátásba. Amint most Pécsről közlik velünk, dr. Nagy, pécsi egyetemi rektor Klebersberg Kuno gróf belügyminiszternek beterjesztette az egyetemi tanács ama végzését, amelynek értelmében Hofman Géza orvostanhallgatót vallásizgatásért és botrányt okozó kegyeletstörtért valamennyi magyar fiuiskolából kitiltotta.

— (A Brassói Magyar Dalárda válaszműködése július havi gyűlését 3-án, csütörtökön este 8 órakor tartja a próbahelyiségben, melyre a válaszműködés tagjait ezúton hívja meg az elnökség.

te. A bírót felmentették, mivel nem nyert bizonyítást, hogy hibás a hamis marhalevelek kiállításában, amennyiben nem tudta, hogy a lovak lopott jószágok. A többi bűnösök ellen köröző levél kiadását rendelte el az ügyészség.

A vádlottak az ítéletben megnyugodtak.

Felmentették a gyermekgyilkosság vádjától.

Liti Lina fogarasi asszony 1923. év április 23-án négy napos gyermekét megfojtotta. A bíróság a terhelő orvosi vélemény dacára felmentette a vád alól, mert a tanuvallomások alapján mérlegelte azt a körülményt, hogy az asszonynak több gyermeke van, hogy állandóan betegeskedett, sőt a gyermek is beteg volt, így nagy nyomorában és kétségbeesésében követte el tettét.

Sértettből vádlott.

Serbanea József és Clopocel Szusanna poiana-morului lakosok sulyos testi sértéssel vádolva állottak a bíróság előtt. A vádirat szerint Clopocel Miklóst 1923. április 13-án fejével megütötte Serbanea József. Clopocel Szusanna időközben meghalt. Az első tárgyalás során kiderült, hogy a sértett Clopocel Miklós is bántalmazta a vádlottat, mire az ügyészség Clopocel Miklóst is vád alá helyezte. A második tárgyaláson, amelyet most tartottak meg — mindkettőjüket bűnösnek mondta ki a bíróság és Serbanea József sulyos testisértésért három havi fogházra, Clopocel Miklóst pedig könnyű testi sértés címén 800 lej fő és négyszáz lej mellék pénzbüntetésre ítélték.

Az elítéltek felebbezték.

— (Román nyelvű tanfolyam magyar tanárok számára.) A tankerületi felügyelőség közlése szerint a közoktatásiügyi miniszter a kisebbségi tanítók románnyelvi vizsgálatainak sikere érdekében az ország különféle tanítóképző intézeteiben román nyelvű tanfolyamot rendez a kisebbségi tanítók számára. E tanfolyamokon a román nyelvet, történelmet és földrajzt fogják tanítani. Mindazok a tanítók, akik részt akarnak venni e tanfolyamon, adják be sürgősen kérvényüket az iskolaügyi felügyelőséghez.

— (Záróünnepély a brassói főgimnáziumban.) A brassói római katolikus főgimnázium tornacsarnokában szombaton délután folyt le az évzáró ünnepély, amelynek folyamán Szentlélek Ferenc igazgató lendületes beszédében ismertette az iskolaév eseményeit s számolt be arról az eredményről, amelyet az elmúlt iskolaévben az iskola felmutathatott. A záróünnepély műsora, amelyen szavaltak, melodráma és a gimnázium dalárdájának énekei szerepeltek, méltó befejezést adott az iskolaévnak.

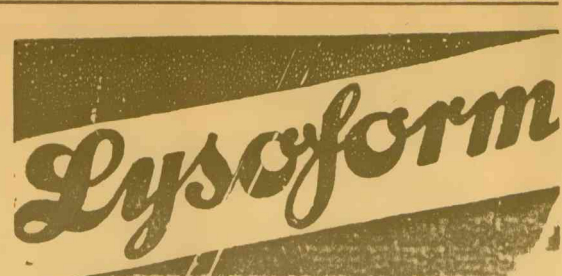
— (Bordeaux Árpád gimnáziumi tanárt igazgatói címmel ruházták fel.) Az erdélyi püspök az igazgatói címet adományozta Bordeaux Árpádnak, a brassói római katolikus főgimnázium tanárának, aki huszonnyolc év óta tanára az intézetnek.

— (Egy fiatal leány tragédiája.) Megrendítő csapás érte Obert Lajos István brassói kereskedelmi ügynököt és családját. Egyik viruló szépségű leánya, Emmy Botfalva határában fürdés közben belefullt az Olt vizébe. Az eset annál tragikusabb, mivel Obert Emmy boldog menyasszony volt, akinek esküvőjét pár hét múlva készülték megtartani. A szerencsétlenül járt fiatal leány holttestét még nem találták meg. A lesújtott család iránt városszerte nagy részvét nyilvánul.

Tökéletes szabású raglának csak NEUM NN-nál

— (Fekete Mihály ismét játszatja a temesvári nyári színházban.) Temesvári tudósítónk jelenti: Mint ismeretes, a temesvári hatóságok azon a címen, hogy a temesvári nyári színház tűzveszélyes, Fekete Mihály társulatának előadásait néhány nappal ezelőtt betiltották. Fekete Mihály nem nyugodott bele a határozatba, hanem megfélebbzte és most — mint tudósítónk jelenti — a hatóságok hajlandók megengedni a további előadásokat, ha Fekete különböző átalakításokat eszközöl. Így ismét biztosítva a temesvári magyar színjátszás és valószínűleg pénteken már meg is kezdik az előadásokat.

— (A marosvásárhelyi borhamisítás.) Marosvásárhelyről jelentik: A pancsolt borok ügyében a városi főorvos tovább folytatja a nyomozást és az összeszedett bormintákat a kolozsvári vegyakisérleti állomásnak küldi be.

— (A polozkodó ügyész.) Marosvásárhelyről jelentik: Raileanu vezető ügyész ügyében az előzetes vizsgálat véget ért. Most a vezérfőügyész előterjesztését Blatt Jenő dr. panaszával és az ügyvédi kamara jelentésével együtt felterjesztette az igazságügyminiszterhez. A miniszter vegyes vizsgálóbizottságot küldött ki, amelynek tagjait részben a miniszter, részben a kamara delegáltja, s az dönt majd arra nézve, vajjon Raileanu fegyelmi bíróság elé kerüljön vagy sem? A vezető ügyész még nincs felfüggesztve. Tárgyalásokra nem jár, de hivatalos helyiségében funkcióját rendesen teljesíti.

— (Simán Endre temetése.) Simán Endrét, a napokban elkövetett gyilkosság áldozatát tegnap temették el a kerepesi-úti temetőben, anyjával közös sírba, az újságírótestület nagy részvéte mellett.

— (Óvás egy magyar győzelem miatt.) Argentína megővta Magyarország győzelmét, mert szerinte Berty és Schenker vívómesterek. A zsűri elutasította az óvást. Argentína felebezzett. Argentína ellen Berty négy, Tersztjanszky három, Lichtenekert egy győzelmet aratott. A döntőben Olaszországnak Franciaország, Magyarországnak Belgium az ellenfele.

Bolti szolga felvétetik. Jelentkezni lehet e lap kiadóhivatalában.

— (Köszönetnyilvánítás.) A brassói róm. kath. egyházközség vezetősége hálás köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik a katolikus majális erkölcsi és anyagi sikerét buzgó munkájukkal, szeretet adományaikkal előmozdítani szívesek voltak. Ugy a rendezőbizottság, mint a szállító cég, valamint a konyha és sátorfők az egyházközség legmélyebb háláját érdemelték ki önzetlen és áldozatos munkájukkal. A vezetőség nevében: Dr. Péter Antal apátplebános.

— (A «Nibelungen Sage» című film, melyet az Apolló Mozgó a nagy közönségnek vasárnap bemutatót — elkábította a nézőket. Négy zsufolt ház nem tudta eléggé dicsérni ezt a hatalmas művet, — nem tudott eleget csodálkozni az egyes bravuros jeleneteken, amelyekből különösen a sárkánnyal való harc emelendő ki. A nagy zenekar Wellemin Miksa karmester vezetése alatt derekas munkát végzett és a közönség a legnagyobb csendben hallgatta végig azt az operazenet, mely a film minden egyes jelenetét művésziesen jellemezte. Tekintettel arra, hogy a vasárnapi előadás 1 óra után éri véget, az igazgató-ság elhatározta, hogy az előadásokat 3, 6 és 9 órai kezdettel tartja meg. A jegyek — tekintettel a nagy tolongásokra — d. e. 9—12-ig előre is megvásárolhatók az Apolló Mozgó irodájában.

MODERN MOZGÓ

Zsufolt ház nézte végig a Viktor Margueritte hírhedt regényéből készült Monica Lerbier, Egy leány legényelete című filmet. A zenekar művészi játéka s a film nagyszerű kiállítása itt is ugyanazt a sikert hozták meg, amit ez a nagyszerű film az összes európai városokban elért. A két részt együtt vetítik, éppen ezért a helyárok mérsékelten vannak felemelve. Tekintettel arra, hogy a film hosszú, az előadások fél 3, 7 és fél 10 órakor kezdődnek. A vasárnap délelőtti gyermek előadásokhoz gyermekszereplők naponta d. u. 4-kor jelentkezhetnek, a Modern Mozgó irodájában.

— (Felhívás.) Felkérem a székelyudvarhelyi róm. kat. főgimnáziumban 1914-ben érettségizett osztálytársaimat, hogy a 10 éves találkozó napjának közlése végett címüket velem közölni szíveskedjenek. Orbán Balázs Odorheiu.

— (A román állampolgárság) megszerzésére és elvesztésére vonatkozó törvény hiteles magyar fordításban megjelent. Ára 8 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy megrendelhető 3 lej portódíj beküldése mellett a Brassói Lapok könyvosztályánál.

— (Lakbérleti törvény.) Mindenkit érdekel az új lakbérleti törvény. Hiteles magyar fordítás megjelent és megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál Brassóban. Ára 10 lej.

TUDOMÁNY, IRODALOM, MŰVÉSZET

* Magyar színészek. Nagy-szebenben. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi magyar színtársulat szebeni vendégszerepléséről öröndetes híreket kapunk. Amit a marosvásárhelyi magyarság mulasztott, azt most a szebeni színtársulat pótolja. Rokonzásuk megnyilatkozása impozáns és meghatározó. A magyar színészek előadásait minden este zsúfolt ház nézi végig. A város vezetősége az előzenészekben határt nem ismer. Szerepüket pártfogolja a magyar szó apostolait. A színtársulatnak minden kívánságát teljesíteni igyekszik. Legutóbbi teletemes költséggel egy horizontdíszletet s egyéb technikai felszereléseket hozatott Berlinből s ezeket díjtalanul engedte át használatra a társulatnak. A szászok vendégszeretét a magyar színészek kitűnő előadással, élvezetet nyújtó összejátékkal honorálják.

— (Nyilatkozat.) Mai postával a következő nyilatkozatot kaptuk: Szükségesnek látom a nyilvánossággal közölni, valamint íróársaimat értesíteni, hogy a GENIUS irodalmi folyóirat kötetekéből kiléptem és annak anyagi és erkölcsi kötelezettségét tovább nem vállalom. Arad, június hó 20. Nagy Dániel.

SPORT

Olympiai hírek

Párisból táviratozzák: A törvívóversenyben a magyarok bejutottak a döntőbe. A mérkőzések során 58 tust adtak és 57-et kaptak. Hollandia kiesett, Románia visszalépett. Olaszország, Magyarország 16:0, Magyarország—Ausztria 13:3, Argentina—Magyarország 8:8. Spanyol—magyar törvívóversenyben a magyar törvívók közül Schenker mind a négy mérkőzését megnyerte, Posta három és Tertyánszky egyet. Az eredmény az utolsó mérkőzésen Postával döntött el, a magyarok javára. Magyarország—Svájc 9:7, Schenker három, Lichtenegger három, Berty kettő, és Posta egy győzelemmel. Franciaország—Magyarország 14:2. A 600 méteres egyéni célövő versenyben Takáts 84, találattal tizenkilencet ért el.

Magyarország 12 atlétát 10 birkozót küldött négy kísérővel Párisba.

(x) Olaszország és Franciaország favoritjai az olimpiai törvívóversenynek. Párisból táviratozzák: Törvívóversenyek második csoportjából Olaszország és Belgium kerül a döntőbe. Dánia kiesett. A favoritok Olasz- és Franciaország.

Brasovia—Olympia 3:0 (0:0)) Brasovia két vezető egyesületének találkozója szép számú közönség jelenlétében folyt le és a Brasovia megérdemelt győzelmével végződött. Az Olympia szívós játékkal az első félidőben, midőn a fekete-fehérek nappal és széllel szemben játszanak, meg tudja védeni a kapuját, bár a Brasovia főlénye állandóan kidomorodott és halvesora frontban tartotta csatárait, kik némelykor bosszantóan hibáztak. Az Olympia csak egy-néhány kísérletet tesz és Henisch Robinsonadjai sem hoznak eredményt, az esetleg kapuig jutó labdák a jó kondícióban lévő Várhegyi zsákmányává lesznek. A második félidőben nyomoztatóvá válik a Brasovia főlénye. Az első percben kornerhez jutnak, amelyet Tóth értekeisít, bal első sarokba helyezve a labdát. A Brasovia szisztematikus támadásokat vezet le. Majd a bíró handicapel meg a Brasoviát, állítólagos feleselésért legjobb centerét, Tóthot kiállítja. Geller hátra megy centerhálónak és a négy csatárral küzdő Brasoviát a csatárként vendégszereplő Tritsch II. két ideálisan kidolgozott gólhoz juttatja. Az Olympia néhány kitérése sikertelen marad és a játék, az Olympia térfelein ér véget. Az Olympia mindvégig lelkesen küzdött, de a Brasovia technikai fölénye lehetetlenné tett minden érvényesülést. Jó volt közülök Göbbel II., Bechthold és nagyon szép helyzeteket tisztázott Lencs és a kapuban. A Brasoviából Tritsch II. — nagyon kiemelkedett. Jó volt Tomcsa kó. Tóth, Geller és a tartalék ifjúsági Salánki, ki észszerűen illeszkedett bele a csatársorba, hoi Erdő és Broch tünnek még ki. Bíró: Buzna volt, ki a könnyű mérkőzést tulidőrezen vezette.

Brasovia ifj.—MTE ifj. 2:1 (1:0.) Brasovia főlény jellemezte a mérkőzést, melyet

a Brasovia megérdemelten nyert meg. Bíró Erőss jó volt.

Székeljudvarehely.

Hargita—89. gyalogezred csapata. 4:1. (4:0.) A Hargita a nagy játékerőt képviselő 89-csek csapatját hol öt Hargita, egy Brasovista és öt Colteajátékos szerepelt 4:0 félidő után 4:1-re győzte le. Bíró: Sebes jó volt.

Szegesvár.

Lomási SC—SCFR. 5:0 (4:0.) A barátságos mérkőzésen a Lomási SC. már az első félidőben formálisan lelépte ellenfelét. Csak a második félidőben szívós küzdelemmel kapott lábra a CFR, de eredményt nem tudott elérni. Bíró Klein I. jó volt.

(x) Motorbicikl verseny. Az országos Motorclub versenye július 1-én fog lezajlani a Bukarest, Pitesti, Rucár, Brassó, Bukarest vonalon 417 kilométeres uton. A Rucár és Juvala között lesz a hegyi verseny. A nagy Davidson gépeknek óránként 45 km. átlag időt, a kisebb gépeknek 40 km-t kell megtenniük. A versenyzők Brassóba 10—12 óra között várhatók és a Hosszu-uccán át a Fellegvár alatti uton a Leonida Garagehoz érkeznek, majd a Vasut-uccán át haladnak ki a predeáli utra.

(x) Magyarország uszóbajnokságai. A magyar uszóbajnokság során kiváló eredményeket hoztak többek között új országos rekordokat. 200 m. hölgymellúszás Molnár Ella 3 p. 28 mp. alatt országos rekordot ért el. 200 m. gyorsúszás: Eperjessy 2 p. 30 mp. Országos rekord. 100 m. hölgysúszás: Dénes Irén 1 p. 38.8 mp., 100 m. hátúszás: Bartha Károly 1 p. 16.4 mp., 100 m. gyorsúszás: Turnovszky 1 p. 4 mp., Barány 1 p. 4.9 mp., Gáborffy 1 p. 6 mp., 100 m. hölgyhátúszóbajnokság: Krasznér Kató 1 p. 40.2 mp., Sipos Marta 42.2 mp. 3-szor 100 méteres vegyes staféta: Move (Eger) 3 p. 44 mp. Műgyetem 3 p. 50.6 mp.

(x) Magyarország—Ausztria vízpoló mérkőzés. A magyar vízpoló csapat 4:2 arányú győzelmet aratott az osztrák olimpikonok felett.

(x) A Műgyetem atlétikai versenyének eredményei: Súlydobás: Forbáth 1346 cm. 800 m. síkfutás: Laichtag 2 p. 3 mp., Magasugrás: Farkas Máttyás 170 cm. Magyar József 170 cm. Helyből magasugrás: Karlovits 139 centiméter, Balogh 135 cm. Gerelyvetés: Gyurkó 5170 cm. Nizalovszky 5005 cm. Hármassugrás: Haluska 1337 cm. Farkas Máttyás 1325 cm. Molnár Ferenc 1315 cm.

Hatóság páros kerékpárverseny. A hatórás páros kerékpárversenyben a magyar Masah-Valvert pár 57 ponttal győzött a Pulmer-Reische osztrák pár ellen 208 km-es távon.

(x) Tíz kilométeres motorbicikl verseny. A kismotorok versenyében Balázs 9 p. 16 mp., második Jameznik. A nagymotorok versenyében első Dierl osztrák, második Gál, harmadik Balázs. Dierl öt kilométert 3 p. 54.6 mp alatt futott meg.

(x) Elnökség a magyar labdarugó szövetségben. Budapesti távirat szerint az olimpiai vereség a magyar labdarugószövetségben elnökséget idézett elő. Az elnökség és Kiss szövetségi kapitány szombaton benyújtotta lemondását.

KÖZGAZDASÁG

Bíróság a CFR. ellen

Hatályon kívül helyeztek egy szabályszerűtlen tarifaemelés

A Brassói Lapok tudósítójától.

Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék fontos elvi jelentőségű döntést hozott, amely bírálat tárgyává teszi a vasutnak a múlt évben fogantatott eljárását a felemelt szállítási illetékek körül.

A vasut új tarifát adott ki a múlt évben. E tarifában a szállítási díjtelek oly összegben szerepeltek, hogy azokban a kezelési illeték is befoglaltatott. Ugyanis a vasuti vezérigazgatóság november tizenegyükén rendezte el az ülést, amely szerint az eddigi szállítási díjakon kívül fel kell számítani a kezelési illetékeket is. A vasut azonban a rendelkezletet nem tette közhírré, amint azt a szabályzat előírja. Holländer Miksa temesvári fakereskedő e tarifa felemelése miatt pert indított a vasut ellen. Az I. foku bíróságnál a vasut azzal véde-

kezett, hogy csak a kezelési illeték felemeléséről van szó és ezt nem tartozik az érdekeltek tudomására hozni. A mai törvényszéki tárgyaláson Holländer jogi képviselője dr. Brebera volt vasuti titkár azt fejtegette, hogy jelen esetben a szállítási tarifa burkolt emeléséről van szó. A vasut köteles lett volna a tarifát életbeléptetése előtt hat héttel kihirdetni.

A törvényszék elfogadta dr. Brebera szakértői álláspontját, és azt is megállapította, hogy a szállítási díjak felemelése sem volt szabályszerű, mivel arra csak a közlekedésügyi miniszternek van joga.

Minthogy a táblának is e törvényes alapon nyugvó megállapítást kell magáévá tennie, a mostani ítélet következménye az lesz, hogy a CFR. ellen még nagyon sok szállító fog kártérítési pert indítani, aminek következtében a november óta több százmillió értékű jogtalanul követelt befizetés, mint jövedelem, a CFR. javára nagyon kétségesse válhatik.

Hetvenes árfolyam körül stabilizálódik a magyar korona

A Brassói Lapok eredeti távirata.

BUDAPEST, június 30. A Nemzeti Bank alelnökének nyilatkozata szerint a tőzsde megjavítása a nagybankok feladata és nem a jegybanké. A korona stabilizálására vonatkozólag pedig kijelentette, hogy a korona stabilizálásának időpontja és árfolyama még határozatlan, azonban hirtelen, vagy nagymértű ingadozások, ki vannak zárva. A stabilizálás kizárólag természetes eszközökkel is mesterkéltéssel nélkül fog megtörténni és valószínűleg hetvenes zürichi árfolyamon.

A MAI PÉNZPIAC

H. 116. június 30.

A világpiacon ma nem voltak lényeges eltolódások.

A belföldi pénzpiacra ennél fogva nagy meglepetés az idegen pénznek árfolyamainak rohamos emelkedése. Ugy látszik, ismét egy belülről induló lejármolás kezdődik. — Ma egyébként a telefon rossz és Brassó Kiozsvártól el van zárva. A forgalom nem nagy, de a kereslet az árfolyamokat egyre emeli. — Déli záró árfolyamok a bankok között: egy svájci frank 43 lej, egy cseh korona 7.10, egy dollár 240, egy angol font 1045, egy olasz lira 10.45, egy lejért 296 osztrák korona. — Magyar korona nincs a piacon, holott egyre jobban keresik, mert most már az is szilárd valuta számba megy.

(—) Budapesti tőzsde. Nyitáskor irányzat javuló, kezdő árfolyamok ezresekben: Magyar hitel 559, Jelzálog 118, Osztrák hitel 170, Földhitel 350, Kereskedelmi Bank 1185, Általános Takarékpénztár 140, Pesti Hazai 3600, Első Bizt. 8750, Fonciére 230, Jég 130, Borsod-Miskolci 130, Hungária 350, Zsolmalom 100, Viktória 235, Szászvárosi 350, Magnezit 1950, Általános Kőszén 3250, Nagybatonyi 150, Salgó 580, Urikányi 1000, Pallas 100, Fegyver 1350, Ganz-Danubius 3175, Ganz villamos 1450, Hofher 125, Lang 130, Lámpa 155, Ryma 120, Ofa 560, Rézbányai 150, Nasici 2400, Adria 550, Levante 210, Mif. 300, Államvasut 560, Cukoripar 2650, Georgia 450, Mezőhegyesi 222, Stuhmer 2800, Izzó 675, Részvénytör 280, Royal szálló 200, Pamutipar 245, Spódium 160, Hungária Műtrágya 1150, Gummi 370, Telefon 165, Brassói 340.

(A brassói állatkiállítás) feltételeiről szóló múlt szombati cikkünkbe kellemetlen sajtóhiba csuszott be. A helyes szöveg ez: a kisállatok (a nagyállatoké nem) eladása csak a rendezőség útján történik, amelyet az eladási árból 5 (öt) százalék illet meg és természetesen nem ötven, mint a cikkben volt.

Nyitár*

(—) (Értesítés.) Férjem a háztól eltávozott, semminemű adósságaiért teljességgel nem vállalom. Balázs Dénesné Brassó, Costei B. 17.

* Ezen rovat alatt közölhetik a nem állati feltevéseket a kereskedők.

Logotbb hndetési orgánun a Prassói Lapok. Romániában a legelterjedtebb magyar ujság. Naponta szazezren olvassák.

Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (69) Irta SZEDERKÉNYI ANNA.

— Nem tehetünk róla... Hiszen emberek vagyunk... Nem tehetünk róla... Tamás fölemelte az arcát hozzá: — Ha el tudnád hinni ezt nekem, Marjussa és állandóan hinni, nemcsak így, egy ellágyult percben...

— Megpróbálom... Amióta visszatért hozzá, ez volt az első pillanat, amelyben ismét közösséget éreztek.

... Marjussa! Mielőtt ideutaztam, számot vetettem magammal, — kezdte levelét Füzes Tamás és mielőtt tovább írta volna, hosszan és elgondolkodva nézett maga elé. Azután a nyitott ablakon át ki a holdas estébe, bele az erdőbe.

A százados fák lombját szél zugatta. Ugy hallatszott be hozzá a zugás, mint a tenger harsogása. Fölkelt az íróasztaltól, az ablakhoz ment, kinézett a fák közé. Nehezebb esett az írás.

Mire való is volt az egész? Miféle gyerekség ez, levelet írogatni, amikor az asszony ott van a szomszédos szobában és ő azért jött utána, hogy végre-valahára elrendezze ezt a dolgot. Messziről sokkal könnyebbnek érezte az egészet. Azonban szembe kerülve véle, máris tévovázott és végül...

A fák ágai mindegyre feléje hajladoztak és a zugás szűnös-szüntelen tartott.

„Milyen szép is a szél mozgása az erdőben!” — visszament az íróasztalhoz és ötletszerűen ezt írta le. — Milyen szép minden a föld közelében. Marjussa! vajjon hallgattad-e te is vagy egy estén át legalább, mit beszélnek hozzád a fák?

Ledobta a tollat és kedve lett volna ököllel vágni a saját fejébe.

Nem lesz tehát vége soha ennek a férfiatlan ingadozásnak? Ide utazik azzal a feltett szándékkal, hogy elrendezi, megoldja életének ezt a keserves költöncét és máris bujkál, hangulatozik — és kitértőt keres ön-maga előtt...

És mindez miért? Nagyon is jól tudta, hogy azért, mert a leány megint keresztbe ment az útján.

Végét szakítani! Lehetetlenné tenni mind-örökre.

Atment a másik szobába, halkán kopogott az asszony ajtaján.

— Lefeküdtél már, Marjussa?

— Lefeküdtem.

— Szerettem volna még beszélni veled. Nem zavarlak?

— Mindjárt, mindjárt...

Leugrott az ágyról és kigyulladt arccal rántotta ki beillatosított, csipkés köntösét a szekrényből. A haját bodros csipkefőkötőbe szorította.

Ajtót nyitott.

Nagyon kalapált a szíve. Ha csak a karját nyújtotta volna feléje az ura, ha csak egyetlen mozdulatot tett volna, akkor mindjárt odaborul a mellére. A csipkék izgatottan repdestek a mellén és remegett a főkötő könnyű, habos fodra. Az ujjai forrók voltak. Azt várta, igen, hogy a férfi melléje ugrik, felkapja és elviszi magának — igen — hogy megérzi végre-valahára. Azt várta és a torka kiszáradt, a szája széle kicserepesedett.

Tamás azonban elment mellette. Ő nem látta sem a csipkéket sem a fodrokat.

Marjussa még várt egy pillanatig. Azután belevette magát az ágyba és a takaról felrántotta magára. Egy pillanatra előntötte a vér, a szégyen, a harag, gyűlölet, hogy szinte eszméletét veszítette. Egyetlen szót sem értett belőle, amit az ura beszélt.

— Marjussa, holnap visszautazom. Először azt gondoltam, hogy leírom mindazt, amit mondani akarok, de utóbb mégis más határozottam. Beszélünk kell egymással, Marjussa. Volt időnk elég gondolkozni rajta... Szívzaggató sírás akasztotta meg a fontoskodó szavakat.

Tamás az ágyhoz ugrott.

— Mi bajod, Marjussa? Az Istenért? Az elutasítólág intett.

— Menjen innen!... Menjen innen!...

— De hiszen amikor bejöttem...

— Hiszen maga megöl engem! Megöl!

A férfi pedig beszélt, egyre csak beszélt arról, ami eddig volt ezután lehet. A zokogó sírás azonban feltartóztatlanul áradt az asszonyból. Mintha csak az ablakon verődött volna be az éjszakai szél, az zugataviharoztatta volna a láthatatlan ágakat, bokrokat, szövevényeket az asszony bensejében. Csak harsogott — harsogott belőle.

— Nem akarsz megérteni engem, Marjussa!

Hagyta, hogy vádolja, mirdegy volt már az.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk úgy a maguk, valamint az összes rokonok nevében, hogy a szeretett jó férj, gondos édes apa és rokon

OLAJOS ISTVÁN

folyó évi június hó 29-én, életének 63-ik, boldog házasságának 36-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványait folyó évi július hó 1-én d. u. 3 ó. fogjuk a Vár-u. 76. sz. alól a bolonyai magyar evangélikus temetőbe kikísérni és ott az anyaföldnek átadni.

Brassó, 1924. június hó 30-án.

A gyászoló család.

Drága halottunk Isten veled!

MEGNYILT

az angol mintára berendezett

"MAISON OSCAR"
NŐFODRÁSZ-TERME.

BRASSÓ, SZENT JÁNOS-UTCA 34. SZÁM.

Egészséges tengerit

kocsitátelekben legolcsóbb napi áron ajánl azonnali szállítást. Csakis viszonteladókknak és gyárosoknak.

SZENDE JÁNOS Brassó, Árvaház-ucca 3. szám — TELEFON: 112.

10262 **ELSŐ** Lloyd 1805
ERDELYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Tel.-interurban: 218. Sürgőnyclm: Juveliere, Cluj.

Ékszerárugyártás és nagykereskedés!
Fogászati arany és forrasztó. — Arany-, ezüst-, platina-beváltás! Kienzie és Schwarzwaldi órákban valamint kina-ezüst tárgyakban nagy lerakat!
Csak viszonteladókknak!

+ Mentőszekrényeket +

első segélynyújtáshoz teljesen felszerelve cséplőgépek, erdővállalatok, gyárak, malmok, műhelyek és autók részére fa, bádóg és bőrkivitelben vörös keresztel ellátva. Bidet fényezett keményfaállványban, porcellán betéttel szép kivitelben napi áron szállít **Fischer János** „Banatul” gyógyszerháza, Lugos.

Nagy választék Omega és Longines órákban!

Osterzeitzer H.-nál
Brassó, Buzasor 9. szám

Dr. RÁCZ

szanatórium és gyógyfürdő-intézet
NAGYVÁRAD, Str. PR. CAROL 7.
Vizgyógykurák, szénsavas-, villany-, hő-, fényfürdők, beléggző gyógymódok, idegesek, gyengeségi állapotok, fej-, szív-, gyomor-, bél-, vese- stb. betegek gyógyítása. — Hízó-, fogyókurák.
SZOBÁK PENZIÓVAL!

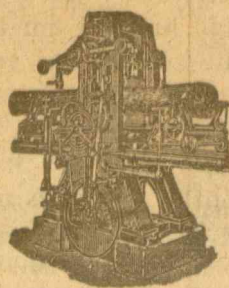
CHEMIKER

mit einer 25 jährigen Praxis, zurzeit in einer Arader Fabrik tätig, will seine Stelle verbessern und sucht geeignete Position in einer chemischen, oder ähnlichen Industrie.
Anfragen erbeten an „KELET” hírlapiroda, Arad

SILVANIA MŰSZAKI R.T.

Kórház-u. 64. Brassó, Kórház-u. 64.

Sürgőnyclm: SILVANIA. Telefon 89 és 125.

A König Friedrich Augusthütte Dresden vezérképviselése raktárról szállítja a gyár gyártmányait u. m.:

**keretfűrész, minden-
famegmunkáló
gépet,** butor-, bognár és fűrészüzem részére.

Astra-benzinmotorok és szerszámgépek lerakata.

AEG képviselése és gyártmányainak lerakata u. m. elekt. motorok, dynamok, szerelési anyagok stb.

Állandó nagy raktár mindennemű műszaki cikkekben.

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök, esslingeni ablak-faredőnyök, Bosswig rácsok, szövött színes ablakfaredőnyök, vászon ablakroletták „Floss” göngyöltővel, napellenző gépszerkezetek, idomvasablakok a legszakszerűbb kivitelben készülnek:

GRÜNWALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Strada General Moşoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

Brassó város gyártói kaszánya és a vásártér közötti mintegy **60 darab építkezésre megfelelő, szabályos szép telkek eladók!**
200 m²-től 1000 m² területű darabokban, jutányos árban. Az építkezéshez szükséges kavics és homok ottan található, mi által a vevőknek a telek vétele teljesen megtérül. Előjegyzéseket elfogad és bővebb felvilágosítás nyerhető:

Albertffy Sándor, Brassó, Kórház-ucca 62. szám alatt.

RÉPÁTI ÉGVÉNYES GYÓGYÁSVÁNYVIZ.

35 esztendő óta forgalomban, a kül- és belföld leg-híresebb orvosai által ajánlva gyomor, vese, hólyag-bántalmaknál, valamint köszvény- és reumatizmusnál.
!!!!!!!

FORRÁSKEZELŐSÉG:
E.O. & L. THEIL
BRASSÓ,
VASUT-UTCA 25 SZ.

Leikiismeretes, tiszta kezelés, minden mesterséges befolyástól mentes, természetes termék. Borral vegyítve kellemes ízű. Kapható minden jobb vendéglőben, flüszér és ásványvíz üzletben.

Klasszikus detektívregények a Maurice Leblanc:

ARS ÉNE LUPIN
RENDKIVÜLI KALANDJAI

című sorozata. — Ennek a pompás sorozatnak minden egyes kötete szenzáció a detektívregények kedvelőinek.

A sorozat legszebbjével most jelentek meg!

Az uri betörő L 50'—
Nyolcat üt az óra „ 60'—
A négy vörös gyémánt „ 60'—
A keleti titok „ 50'—

Kapható minden könyvkereskedésben és újságárúsnál. Az összeg előzetes beutalása mellett portómentesen szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya Brassó, Kapu-u. 66.
UTÁNVÉTELT 5 LEJJELE TÖBB.

CORDATIC

!

A

LEGKITÜNBŐBB AUTÓPNEU.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2'— lei. — Vastagabb betűvel 4'— lei. — Legkisebb apróhirdetés 20 lei.

Csak válaszbélyeggel felszerelt kézkezősködésekre válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadók hivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. telefon 5-30. Brassó, Fekete ucca 44. 9463

Bordás-cőveket (fűtőtestek) megvételre keres. Halpert, Arad, Str. M. Sceabola (Hajó-u.) 30. 608

Egy szakképzett hentes- és **mészáros-segéd**, aki szakmájában kellő jártassággal bír azonnali belépésre kerestetik. **Komsa és Balogh** hentesüzletébe, Sfântu Gheorghe-Sepsiszentgyörgy. 9830

Keresünk önálló, dispozióképes fizemi tisztviselőt (szakképzettséggel előnyben). „Fa-vorít” szállagárugyár, Brassó, 9828

Szabó tanulónak jó családból való fiút azonnal felvesszünk. Schul, Kolostor-ucca 9. 9827

Eladó egy 18 m hosszú, 60 cm átmérőtű, 4 mm. vastag lemezemény szikrafogóval együtt. A lemez nagyon jó és más célra is alkalmas. Kiss Gyula, Medias, Str. Mihail Viteazul 14. sz. 9834

Keresek házvezetőnőt, vagy szakácsnőt állást. — Cim 9882 szám alatt a kiadóban.

Eladó 8 H. P. petróleummotor, vaskocsra szerelve. Hegyesnél, Gheorgheni 9819

Teljesen száraz különféle fából készletben levő, körülbelül két waggont kitevő **kereskeszközök** haláleset miatt **Odor-heu**—Székelyudvarhelyen, özv. Csiki Lőrincznél, Orbán B. ucca 35. eladók. 9734

Kisközségben, mely egyben fürdőhely is, eladó négy szobás kőház, szatocsüszlettel, korcsmával s melléképületekkel. Érdeklődhetni dr. Biró Gyulánál, Barót. 9699

Egy perlekt kelmefestő, vegytisztító állandó munkára felvétetik. Kühl Mihálynál Arad, Str. Veticu 7-9. 625

Ügyes felső és fehérnemű varró házakhoz ajánkozik. Cim: Kut-ucca 18. 9844

800-as Máv. cséplő motorral önetető **morzsolóval** sürgősen eladó. Levelekre nem válaszolok. Goldstein Sormuşul-Roman p. u. Coroisánmártn. 984

Fa, termény és építkezési szakmákban, irodai teendőkben jártas, volt kereskedő, perlekt román, magyar, kevés német nyelvtudással nagyobb vállalatnál, pénztárnoki, raktárvezetői, irattárnoki állást vállalna. Szíves megkereséseket „Megbízható” jellegre Târgu-Mureş Str. Ogorut 3. kérés. 9843

Utazó rövidáru, rőfös esetleg más szakmából is elfogadna megbízásokat, jutalék ellenében. Ajánlatokat kérem Szamos hírlapirodának Szatmár, „Megbízható” jellegre küldeni. 9841

Egy ügyes kirakatrendező

kereskedősegéd

állandó alkalmazást kaphat jó fizetés mellett

!

KIRÁLY LAJOS

nőidivatkereskedő cégnél, BRASSÓ. 9838

Hirdetmény.

Arad város közelében két vasut állomás között fekvő minden legújabb kellékekkel felszerelt Diesel motor hajtóerővel (100 lóerő) oltatott fával is tüzelhető 200 mtrm. űrlő képességű műmalom ez évi Szeptember 1-től kedvező feltételek mellett több évre is bérbe adandó.

Érdeklődők felvilágosítást nyernek Aradon Strada Moisi Vicoara (Petőfi-u. 13) földszint. 9625

Több waggon szép, egészséges, 20—35 cm. középátmérőtű és 4—8 m. hosszúságú

tölgyrönkfa

eladó. — Kérdések intézendők a Prázmári búkkfaipar részv. társaság-hoz Prejmer.

9847

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Mozgósínházak figyelmébe!
Filmujdonságok!

RADORFILM ARAD
STRADA ŞAGUNA 82-84.

Roswolszki szeretője, Tristan és Izolda, Fenevad, A korsikai bosszu, Köö Szirén. Elsőrendű slágerek! Szabályos cenzurlappal!

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdávalatának körforgó gépén, Brassóban.